

दानीएलाचे पुस्तक - चोवीसावा क्रमांक

निम्रोद, नबुखदनेस्सर आणि बेलशस्सर

Jeff Pippenger

2023-12-19

दानिएल व प्रकटीकरण ही दोन्ही पुस्तके एकच पुस्तक आहेत, जसे जुना करार आणि नवा करार हेही निश्चितच एकच पुस्तक आहेत. कृपाकाळ समाप्त होण्याच्या अगदी आधी, येशू ख्रिस्ताचे प्रकटीकरण उघडले जाते.

आणि तो मला म्हणाला, “या पुस्तकातील भविष्यवाणीची वचने मुद्रांकित करू नकोस; कारण समय जवळ आला आहे. जो अन्यायी आहे, त्याने अन्यायच करीत राहो; आणि जो अशुद्ध आहे, त्याने अशुद्धच राहो; आणि जो नीतिमान आहे, त्याने नीतिमानच राहो; आणि जो पवित्र आहे, त्याने पवित्रच राहो. आणि पाहा, मी लवकर येत आहे; आणि माझे प्रतिफल माझ्याबरोबर आहे, प्रत्येकाला त्याच्या कर्माप्रमाणे देण्यासाठी. मी अल्फा आणि ओमेगा आहे, आरंभ आणि अंत, पहिला आणि शेवटचा.” प्रकटीकरण 22:10-13.

एखाद्या गोष्टीचा शेवट तिच्या प्रारंभाद्वारे दृष्टांतित केला जातो, या सत्याचा समावेश करणारा बायबलमधील “प्रथम उल्लेखाचा नियम” दानियेलाच्या पुस्तकाच्या पहिल्या तीन अध्यायांचे महत्त्व अधोरेखित करतो; कारण दानियेल व प्रकटीकरण ही जी पुस्तके आहेत, त्या पुस्तकात प्रथम उल्लेखिलेले सत्य तेच आहे. येशू अल्फा आणि ओमेगा आहे; म्हणून दानियेल व प्रकटीकरण ही जी पुस्तके आहेत, त्या पुस्तकाचा प्रारंभ शेवटी उघड करण्यात येणाऱ्या सत्याचे प्रतिनिधित्व करीत असला पाहिजे. म्हणून, एका स्तरावर, जे सत्य उघडण्यात येते ते प्रकटीकरण चौदा मधील देवदूतांच्या सार्वकालिक सुवार्तेचे सत्य आहे.

प्रकटीकरणाच्या पहिल्या अध्यायाच्या पहिल्या वचनात परिचित करून दिलेले येशू ख्रिस्ताचे प्रकटीकरण, हा तो संदेश आहे जो “काळ जवळ आला आहे” तेव्हा मंडळ्यांना पोहोचविला जाणार आहे; आणि प्रकटीकरणाच्या पहिल्या अध्यायातील जो काळ “जवळ आला आहे,” तोच प्रकटीकरणाच्या बाविसाव्या अध्यायात कृपाकाळ संपण्याच्या अगोदर “जवळ आलेला” काळ असला पाहिजे.

येशू ख्रिस्ताचे प्रकटीकरण, जे देवाने त्याला दिले, जेणेकरून त्याने आपल्या सेवकांना ज्या गोष्टी लवकरच घडून यावयाच्या आहेत त्या दाखवाव्यात; आणि त्याने आपल्या दूताद्वारे ते आपल्या सेवक योहान याला पाठवून प्रकट केले. ज्याने देवाच्या वचनाविषयी, आणि येशू ख्रिस्ताच्या साक्षीविषयी, आणि त्याने पाहिलेल्या सर्व गोष्टींविषयी साक्ष दिली. जो हे वाचतो, आणि जे या भविष्यवाणीचे शब्द ऐकतात, आणि त्यात लिहिलेल्या गोष्टी पाळतात, तो धन्य आहे; कारण समय जवळ आला आहे. प्रकटीकरण १:१-३.

जो संदेश अंतिम संदेश आहे, जो कृपाकाल संपण्याच्या अगदी आधी, जेव्हा “वेळ जवळ आली आहे,” तेव्हा उघड केला जातो, तो दुसऱ्या देवदूताचा आणि मध्यरात्रीच्या हाकेचा उत्तरवृष्टिचा संदेश आहे. तो सात गडगडाटांच्या “गुप्त इतिहासाशी” संबंधित सत्य आहे. तो “सातांपैकी आठव्या” याच्या प्रकटीकरणाचा संदेश आहे; आणि या सर्व मौल्यवान प्रकटीकरणांना ख्रिस्ताच्या धार्मिकतेच्या सुंदर वस्त्रात एकत्र विणणारा सुवर्णधागा म्हणजे लेवीयविधी छब्बीसमधील “मौल्यवान” “सात वेळा” होय. दानियेल अध्याय एक, आणि नंतर पुन्हा, दानियेल अध्याय एक ते तीन, हाच तो संदेश आहे. अध्याय दोनमधील “गुप्त” हेही तोच संदेश आहे.

दानिएलच्या पहिल्या अध्यायात पहिल्या देवदूताचा संदेश प्रस्तुत केला आहे; आणि जसे प्रकटीकरणाच्या चौदाव्या अध्यायातील पहिल्या देवदूताच्या संदेशामध्ये तिन्ही देवदूतांच्या संदेशांतील सर्व भविष्यसूचक मार्गचिन्हे दर्शविली आहेत, तसेच दानिएलच्या पहिल्या अध्यायामध्येही तिन्ही संदेशांतील सर्व भविष्यसूचक मार्गचिन्हे दर्शविली आहेत. ते घटक म्हणजे तीन-टप्प्यांची परीक्षा प्रक्रिया होय; जी दानिएलच्या पहिल्या अध्यायात आहारविषयक परीक्षेचे प्रतिनिधित्व करते, आणि त्यानंतर दृश्यमान परीक्षा येते, जी पुढे निर्णायक परीक्षेकडे नेते. पहिला अध्याय, जेव्हा दुसरा

व तिसरा अध्याय यांच्याशी संबंधाने विचारात घेतला जातो, तेव्हा तो आहारविषयक परीक्षेचे प्रतिनिधित्व करतो; दुसरा अध्याय दृश्यमान परीक्षेचे, आणि तिसरा अध्याय निर्णायक परीक्षेचे प्रतिनिधित्व करतो. प्रकटीकरण चौदामधील तिन्ही देवदूतांचे संदेश, आणि दानिएलचे पहिले ते तिसरे अध्याय, हे तीन-टप्प्यांच्या परीक्षा प्रक्रियेचे चार साक्षीदार प्रदान करतात.

दानियेलाच्या चौथ्या आणि पाचव्या अध्यायांमध्ये भविष्यसूचक इतिहासाची एक अत्यंत गूढ रेषा दर्शविली आहे. त्या दोन अध्यायांनी निर्माण केलेल्या रेषेमध्ये किमान सहा भिन्न भविष्यसूचक रेषा समाविष्ट आहेत. त्या भविष्यसूचक रेषांपैकी एक इ.स.पू. ७२३ या वर्षी आरंभ होते आणि संडे लॉपर्यंत चालू राहते. त्या सहा रेषांपैकी आणखी एक रेषा १७९८ च्या इतिहासाचे प्रतिनिधित्व करते आणि संडे लॉपर्यंत पोहोचते; आणि त्या रेषेमध्ये भविष्यवाणीच्या तीन रेषा एकाच वेळी दर्शविल्या आहेत; पृथ्वीच्या पशूची रेषा (संयुक्त संस्थाने), त्यानंतर प्रोटेस्टंट शिंगाची रेषा आणि तसेच रिपब्लिकन शिंगाची रेषा. या सर्व मिळून संयुक्त संस्थानांच्या भविष्यसूचक रेषेच्या प्रारंभी पाचवी रेषा स्थापित करतात. ती रेषा १७९८ मध्ये दानियेलाच्या सात, आठ आणि नऊ अध्यायांचे उन्मोचन चिन्हित करते. संयुक्त संस्थानांच्या भविष्यसूचक रेषेच्या समाप्तीच्या वेळी सहावी रेषा निर्माण होते, जी १९८९ मध्ये दानियेलाच्या दहा, अकरा आणि बारा अध्यायांच्या उन्मोचनास चिन्हित करते.

पृथ्वीवरील पशूच्या भविष्यवाणीच्या रेषेची सुरुवात, जशी दानियेल अध्याय चारमध्ये दर्शविली आहे, ती “सात वेळा” या प्रतीकाने चिन्हांकित केलेली आहे; आणि पृथ्वीवरील पशूच्या भविष्यवाणीच्या रेषेचा शेवटही “सात वेळा” या प्रतीकाने चिन्हांकित केलेला आहे. अध्याय सात, आठ आणि नऊ यांच्या उघडण्याद्वारे दर्शविलेल्या इतिहासकालाची सुरुवात आणि शेवट हेदेखील “सात वेळा” या प्रतीकाने चिन्हांकित केलेले आहेत. तसेच, दानियेल अध्याय दहा, अकरा आणि बारा यांच्या उघडण्याद्वारे दर्शविलेल्या इतिहासकालाची सुरुवात आणि शेवट हेदेखील “सात वेळा” यांनीच चिन्हांकित केलेले आहेत.

इ.स. १७९८ मध्ये “अंतकाळी” दानियेलाच्या सातव्या, आठव्या आणि नवव्या अध्यायांचे उघड होणे आरंभ झाल्यापासून सुरू झालेल्या इतिहासकालाचा शेवट इ.स. १८६३ मध्ये झाला. “अंतकाळी” दानियेलाच्या दहाव्या, अकराव्या आणि बाराव्या अध्यायांचे उघड होणे आरंभ झाल्यापासून सुरू झालेल्या इतिहासकालाची सुरुवात इ.स. १९८९ मध्ये झाली. इ.स. १८६३ ते इ.स. १९८९ हा कालावधी एकशे सव्वीस वर्षांचा होतो. एकशे सव्वीस वर्षे ही एक हजार दोनशे साठ वर्षांच्या दहाव्या भागाइतकी, म्हणजे दशांशाइतकी, आहेत. म्हणून एकशे सव्वीस ही संख्या एक हजार दोनशे साठ वर्षांचे प्रतीक आहे; आणि ती वर्षे “अरण्याचे” प्रतिनिधित्व करतात, जे पुढे “सात वेळा” या दोन हजार पाचशे वीस वर्षांचे प्रतीक आहे.

ही वास्तवता दाखवून देते की पृथ्वीच्या पशूच्या इतिहासात, आरंभी पहिल्या देवदूताच्या चळवळीत, आणि मग शेवटी तिसऱ्या देवदूताच्या चळवळीत, या दोन्हींच्या आरंभास आणि समाप्तीस “सात काळांनी” चिन्हित केलेले आहे. आणि त्या दोन चळवळींना एकत्र बांधून ठेवणारा त्यांच्यामधील कालखंडही “सात काळांनी” दर्शविला गेला आहे.

“ओळीवर ओळ” या बायबलमधील पद्धतीचा अवलंब केल्याविना, अशा प्रकारचे प्रकटीकरण पाहणे आणि समजणे अशक्य आहे; कारण त्या पद्धतीशिवाय, शिक्कामोर्तब केलेले पुस्तक धर्मशास्त्राच्या कलेत शिक्षित असलेल्या एखाद्याला दिले जाऊ शकते, आणि मग त्या शिक्कामोर्तब केलेल्या पुस्तकाचा अर्थ काय आहे याचे स्पष्टीकरण त्याच्याकडून मागितले जाऊ शकते. स्वतःच्या मताभिमानामुळे तो असे दाखवून देईल की ते शिक्कामोर्तब केलेले पुस्तक समजणे अशक्य आहे, कारण त्यावर शिक्का आहे. त्यानंतर तुम्ही ते शिक्कामोर्तब केलेले पुस्तक घेऊन त्या प्रबुद्ध व्यक्तीच्या नियंत्रणाखाली व नपुंसक बनविलेल्या कळपातील एखाद्यास देऊ शकता; आणि धर्मशास्त्रज्ञाने वाढून ठेवलेल्या आख्यायिकांच्या थाळ्यांवर ताव मारण्यात सुखावलेला तो कळप, त्या शिक्कामोर्तब केलेल्या पुस्तकाचा उपयोग करण्यास नकार देईल; कारण सत्य काय आहे हे ठरविण्यास केवळ धर्मशास्त्रीय सनहेद्रिनचे सदस्यच नेमले गेले आहेत, हे त्यांना पूर्णपणे ठाऊक आहे.

“थबका आणि आश्चर्यचकित व्हा; मोठ्याने आक्रोश करा, हो, आक्रोश करा; ते मद्याने नव्हे तर मतवाले झाले आहेत; ते डगमगतात, पण मद्यपानामुळे नव्हे. कारण परमेश्वराने तुमच्यावर गाढ निद्रेचा आत्मा ओतला आहे, आणि तुमचे डोळे मिटले आहेत; संदेष्ट्यांना आणि तुमच्या अधिपतींना, दर्शकांना त्याने झाकून टाकले आहे. आणि सर्व दर्शन तुमच्यासाठी शिक्कामोर्तब केलेल्या पुस्तकाच्या शब्दांसारखे झाले आहे, जे मनुष्य एखाद्या विद्वानाकडे देऊन म्हणतात, 'कृपा करून हे वाच'; आणि तो म्हणतो, 'मी वाचू शकत नाही, कारण ते शिक्कामोर्तब केलेले आहे.'”

“म्हणून प्रभु म्हणतो, हा लोकसमुदाय आपल्या तोंडाने माझ्याजवळ येतो, आणि आपल्या ओठांनी माझा मान राखतो; पण त्यांनी आपली अंतःकरणे माझ्यापासून दूर केली आहेत, आणि माझ्याविषयीचा त्यांचा भयभाव मनुष्यांच्या आज्ञेने शिकविलेला आहे; म्हणून पाहा, मी या लोकांमध्ये एक अद्भुत कार्य आणि आश्चर्यकारक चमत्कार करीन; कारण त्यांच्या ज्ञानी लोकांचे ज्ञान नष्ट होईल, आणि त्यांच्या सुबुद्ध लोकांची समज लपून जाईल. धिक्कार आहे त्यांना, जे परमेश्वरापासून आपला सल्ला लपविण्यासाठी खोल युक्त्या करतात, आणि ज्यांची कृत्ये अंधारात असतात, आणि ते म्हणतात, आम्हांला कोण पाहतो, आणि आम्हांला कोण जाणतो? खरोखर, तुमची गोष्टी उलटापालट करण्याची वृत्ती कुंभाराच्या मातीसारखी गणली जाईल; कारण निर्मित वस्तू आपल्या निर्माण करणाऱ्याविषयी असे म्हणेल काय, त्याने मला निर्माण केले नाही? किंवा घडविलेली वस्तू आपल्या घडविणाऱ्याविषयी असे म्हणेल काय, त्याला काही समज नव्हती?”

“यातील प्रत्येक शब्द पूर्ण होईल. असे काही जण आहेत की जे देवापुढे आपली अंतःकरणे मग्न करीत नाहीत, आणि जे सरळपणे चालणार नाहीत. ते आपले खरे हेतू लपवितात, आणि असत्यावर प्रेम करणाऱ्या व असत्य घडविणाऱ्या पतित देवदूताशी संगती ठेवितात. शत्रू ज्या मनुष्यांचा उपयोग अंशतः अंधकारात असलेल्या लोकांना फसविण्यासाठी करू शकतो, त्यांच्यावर तो आत्मा आणतो. काही जण प्रबळ झालेल्या अंधकाराने व्यापले जात आहेत, आणि सत्य बाजूला सारून भ्रम स्वीकारत आहेत. भविष्यवाणीद्वारे निर्देशिलेला दिवस आला आहे. येशू ख्रिस्त समजला जात नाही. येशू ख्रिस्त त्यांच्यासाठी एक दंतकथा आहे. पृथ्वीच्या इतिहासाच्या या टप्प्यावर, बरेच जण मद्यपान केलेल्या मनुष्यांसारखे वागतात. 'थांबा आणि चकित व्हा; ओरडा आणि हाका मारा; ते द्राक्षारसाशिवाय मद्यधुंद आहेत; ते मद्याशिवाय डगमगतात. कारण परमेश्वराने तुमच्यावर गाढ निद्रेचा आत्मा ओतला आहे, आणि तुमचे डोळे मिटले आहेत. संदेष्टे आणि तुमचे अधिपती, द्रष्टे, यांना त्याने झाकून टाकले आहे.' जे स्वतःला उन्नत केले जाणारे लोक समजतात, अशा अनेकांवर आध्यात्मिक मद्यधुंदी आली आहे. त्यांचा धार्मिक विश्वास या शास्त्रवचनात जसा दर्शविला आहे तसाच आहे. तिच्या प्रभावाखाली ते सरळ चालू शकत नाहीत. ते आपल्या आचरणाच्या मार्गात वाकडी वाटा निर्माण करतात. एक आणि मग दुसरा, ते इकडे तिकडे डळमळतात. प्रभु त्यांच्याकडे मोठ्या दयेने पाहतो. सत्याचा मार्ग त्यांनी जाणला नाही. ते कुटिल डावपेच रचणारे आहेत, आणि जे स्पष्ट आध्यात्मिक दृष्टीमुळे मदत करू शकले असते व करणे आवश्यक होते, ते स्वतःच फसलेले आहेत, आणि दुष्ट कार्याला पाठबळ देत आहेत.

“या शेवटच्या दिवसांतील घडामोडी लवकरच निश्चित स्वरूप धारण करतील. जेव्हा ही अध्यात्मवादी फसवणुकी प्रत्यक्षात जशा आहेत तशाच प्रकट होतील,—म्हणजे दुष्ट आत्म्यांच्या गुप्त कारवाया,—तेव्हा ज्यांनी त्यांत भाग घेतला आहे ते जणू आपले भान हरपलेल्या मनुष्यांसारखे होतील.

“यास्तव परमेश्वर म्हणतो, कारण हे लोक आपल्या मुखाने माझ्याजवळ येतात, आणि आपल्या ओठांनी माझा मान करतात, परंतु त्यांनी आपली अंतःकरणे माझ्यापासून दूर केली आहेत, आणि माझ्याविषयीचा त्यांचा भयभाव मनुष्यांच्या आज्ञेप्रमाणे शिकविला गेलेला आहे; म्हणून पाहा, मी या लोकांमध्ये एक अद्भुत कार्य करीन, होय, एक अद्भुत कार्य आणि एक आश्चर्य; कारण त्यांच्या ज्ञानी पुरुषांचे ज्ञान नष्ट होईल, आणि त्यांच्या विवेकी पुरुषांची समज लपविली जाईल. धिक्कार असो त्यांना जे परमेश्वरापासून आपली युक्ती लपविण्यासाठी खोलवण प्रयत्न करतात, आणि ज्यांची कृत्ये अंधारात असतात, आणि जे म्हणतात, आम्हांला कोण पाहतो? आणि आम्हांला कोण ओळखतो? निश्चयाने, गोष्टींना उलटेपालटे करण्याची तुमची वृत्ती कुंभाराच्या मातीप्रमाणे गणली जाईल; कारण ज्या वस्तूची निर्मिती झाली आहे ती आपल्या निर्मात्याविषयी असे म्हणेल काय, त्याने मला

निर्माण केले नाही? किंवा जी गोष्ट घडविण्यात आली आहे ती तिला घडविणाऱ्याविषयी असे म्हणेल काय, त्याला काहीच समज नव्हती?"

“मला असे दर्शविण्यात आले आहे की आपल्या अनुभवामध्ये आपण याच प्रकारच्या स्थितीला सामोरे गेलो आहोत आणि जात आहोत. ज्या मनुष्यांना महान प्रकाश व अद्भुत विशेषाधिकार लाभले होते, त्यांनी स्वतःस ज्ञानी समजणाऱ्या पुढाऱ्यांचे शब्द स्वीकारले आहेत; हे पुढारी प्रभूकडून फार अनुग्रहित व आशीर्वादित झाले होते, परंतु त्यांनी स्वतःस देवाच्या हातातून काढून शत्रूच्या रांगेत उभे केले आहे. जग मोहक भ्रामक तर्कांनी भरून जाईल. एक मानवी मन, या भ्रामक तर्कांना स्वीकारून, इतर मानवी मनांवर प्रभाव टाकील; ही ती मने आहेत ज्यांनी देवाच्या सत्याच्या मौल्यवान पुराव्याचे असत्यात रूपांतर केले आहे. हे मनुष्य पतित देवदूतांकडून फसविले जातील, जेव्हा त्यांनी विश्वासू रखवालदारांप्रमाणे उभे राहून, ज्यांना हिशोब द्यावयाचा आहे अशांप्रमाणे, जीवांची राखण करीत जागृत राहिले पाहिजे होते. त्यांनी आपल्या युद्धाची शस्त्रे खाली ठेवली आहेत आणि फसविणाऱ्या आत्म्यांकडे लक्ष दिले आहे. ते देवाच्या सल्ल्याला निष्फळ करतात आणि त्याच्या इशाऱ्यांना व धिक्कारांना बाजूला सारतात, आणि प्रत्यक्षपणे सैतानाच्या बाजूने उभे राहून फसविणाऱ्या आत्म्यांना व दुष्टात्म्यांच्या शिकवणींना लक्ष देतात.”

“ज्यांनी मद्यपान केलेल्या मनुष्यांप्रमाणे डगमगून नये अशा मनुष्यांवर आता आध्यात्मिक मददहोशी आली आहे. स्वर्गीय दरबारांत बंड केलेल्या पुढाऱ्यांच्या शिकवणुकीनुसार अपराध व अनियमितता, फसवणूक, कपट, आणि अन्याय्य व्यवहार यांनी जग भरून गेले आहे.”

“इतिहासाची पुनरावृत्ती होणार आहे. निकट भविष्यात काय होईल हे मी विशद करू शकते, परंतु त्याची वेळ अद्याप आलेली नाही. सैतानाच्या कपटी योजनेद्वारे मृतांच्या आकृती प्रकट होतील, आणि जो असत्यावर प्रेम करतो व असत्य घडवितो त्याच्याशी पुष्कळ जण संलग्न होतील. मी आमच्या लोकांना इशारा देते की अगदी आमच्यामध्येच काहीजण विश्वासापासून फिरून जातील, फसविणाऱ्या आत्म्यांकडे व दुष्टात्म्यांच्या शिकवणींकडे लक्ष देतील, आणि त्यांच्यामुळे सत्याबद्दल वाईट बोलले जाईल.” Battle Creek Letters, 123-125.

दानियेल अध्याय एक, जो प्रकटीकरण चौदा मधील पहिल्या देवदूताच्या संदेशाचे प्रतिनिधित्व करतो, तो पृथ्वीवरील पशूच्या प्रारंभीच्या इतिहासाशी सुसंगत आहे. दानियेल अध्याय एक, दोन आणि तीन, जे प्रकटीकरण चौदा मधील तिन्ही देवदूतांच्या संदेशांचे प्रतिनिधित्व करतात, ते संयुक्त संस्थानांच्या समाप्तीशी सुसंगत आहेत. नबुखदनेस्सर हा पहिल्या देवदूताच्या इतिहासाचे, आणि दानियेलच्या पहिल्या अध्यायाचे प्रतिनिधित्व करतो. बेलशस्सर हा तिसऱ्या देवदूताच्या इतिहासाचे, आणि दानियेलच्या पहिल्या तीन अध्यायांचे प्रतिनिधित्व करतो.

“बाबेलच्या शेवटच्या राजावर, जसा प्रकाररूपाने तिच्या पहिल्यावर आला होता, तसाच दैवी पहारेकऱ्याचा हा निर्णय आला होता: ‘हे राजा,... तुला असे सांगण्यात येते की, राज्य तुझ्यापासून निघून गेले आहे.’ दानियेल 4:31.” Prophets and Kings, 533.

पुढील लेखात आपण नेबुखदनेस्सर आणि बेलशस्सर यांच्यावरील आपला अभ्यास पुढे चालू ठेवू.

“देवाच्या सामर्थ्याच्या या प्रगटीकरणाने चकित झालेल्या बेलशस्सराला—ज्यांतून हे दिसून येत होते की, त्यांना जरी ते ठाऊक नव्हते, तरी त्यांच्यावर एक साक्षीदार होता—सजीव देवाची कृत्ये, त्याचे सामर्थ्य, आणि त्याची इच्छा पूर्ण करणे यांचे ज्ञान मिळविण्याच्या मोठ्या संधी प्राप्त झाल्या होत्या. त्याला विपुल प्रकाशाचा विशेषाधिकार लाभला होता. त्याचा आजोबा, नबुखदनेस्सर, देवाला विसरून स्वतःचे गौरव करणाऱ्या आपल्या धोक्याबद्दल इशारा देण्यात आला होता. बेलशस्सराला मनुष्यसमाजातून त्याच्या हृदयपारीचे, आणि वनातील पशूंशी त्याच्या सहवासाचे ज्ञान होते; आणि ही तथ्ये, जी त्याच्यासाठी धडा ठरली पाहिजेत होती, त्याने जणू ती कधी घडलीच नव्हती अशा रीतीने दुर्लक्षित केली; आणि तो आपल्या आजोबांच्या पापांची पुनरावृत्ती करीत राहिला. नबुखदनेस्सरावर देवाचे न्यायनिवाडे आणणारे अपराध करण्याचे त्याने धाडस केले. तो केवळ स्वतः दुष्कृत्य करीत होता म्हणून दोषी ठरला नाही, तर योग्य होण्यासाठीच्या संधी व सामर्थ्य—जी जोपासली असती, तर—त्याने उपयोगात आणली नाहीत म्हणूनही तो दोषी ठरला.” Testimonies to Ministers, 436.

